

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

ISSN 0201-419

КУЛЬТУРА СЛОВА
CULTURE
OF THE WORD

Збірник наукових праць

Заснований у 1967 р.

Випуск 87

ВИДАВНИЧИЙ ДІМ ДМИТРА БУРАГО
Київ 2017

Засновники:

Національна академія наук України,
Інститут української мови.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
КВ № 11864 – 735Р від 19.10.2006.

Включено до переліку друкованих наукових фахових видань України
(наказ МОН України від 22.12.2016 №1604).

Редакційна колегія:

С. Я. Єрмоленко (головний редактор), А. М. Архангельська (Чехія),
С. П. Бибик (заступник головного редактора), С. О. Вербич, А. Ю. Ганжа
(заступник головного редактора), К. Г. Городенська, П. Ю. Гриценко,
С. А. Карпіловська, Т. А. Коць, Н. О. Мех, Ірена Митник (Польща), Василка
Радева (Болгарія), С. О. Соколова, Г. М. Сюта (відповідальний секретар),
В. М. Труб, Фелікс Чижевський (Польща).

*До друку рекомендувала вчена рада Інституту української мови НАН
України (протокол № 13 від 19.12.2017 року)*

Збірник підготовано за матеріалами круглого столу «Культура слова» і
час: до 50-річчя видання». Презентовано не лише історію щопіврічника, а
й інтегративну природу культуромовних студій, архітектуру філологічного
знання, зафіксовану в рубриках видання.

Оновлена назва розділу «Теорія та історія лінгвостилістики» проєктується
на серію майбутніх публікацій з історії стилістики в Україні.

Оригінальні й різнопланові лінгвістичні розвідки запропоновано в
рубриках «Слово в художньому творі», «Мова і час», «Термін і сьогодення»,
«Мова засобів масової комунікації». У «Рецензіях» предметом дискусії
між письменниками й мовознавцями стала специфіка відтворення історії
української мови в художньо-наукових виданнях.

Потужна інформаційна насаженість і доступність викладу сприяє
привабливості збірника як для фахівців-філологів, так і для широкого кола
читачів.

Адреса редакції:

Інститут української мови Національної академії наук України,
вул. М. Грушевського, 4, Київ, 01001.
Тел.: 278-4281, 279-1885;
e-mail: kultura-slova@ukr.net

ЗМІСТ

«КУЛЬТУРИ СЛОВА» – 50

<i>Єрмоленко Світлана</i> Нас вибрав час... ..	9
<i>Мойсієнко Анатолій</i> «Культура слова» упродовж півстоліття	18
<i>Соколова Світлана</i> Культура мови і соціолінгвістика: точки перетину в сучасній Україні	30
<i>Бибик Світлана</i> Жанрово-стильові стереотипи в анотації до науково-популярного збірника (на матеріалі випусків «Культури слова»)	38
<i>Мех Наталія</i> Рубрика «З історії культури і писемності»: постаті, події, акценти	45
<i>Коць Тетяна</i> Історія дослідження публіцистичного стилю в збірнику «Культура слова»	52
<i>Шляхова Валентина</i> Культуромовний аспект фахової підготовки студентів-нефілологів	64
<i>Зарінова Марія</i> Збірник «Культура слова» в рецепції рецензентів	75

ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ЛІНГВОСТИЛІСТИКИ

<i>Сюта Галина</i> Впізнаваність поетичної цитати як проблема рецептивної стилістики	81
<i>Черемська Ольга</i> Поняття «літературна мова» й «нормативність» у «Нарисі української стилістики» Бориса Ткаченка	91

СЛОВО В ХУДОЖНЬОМУ ТВОРІ

<i>Мацько Любов</i> Доля як лінгвосинергетична стилістема української мови	106
<i>Беценко Тетяна</i> Художньо-образна семантика назв посуду в поетичній мові В. Голобородька.....	115
<i>Голікова Наталія</i> Індивідуально-авторські новотвори в мовостилі Павла Загребельного	129
<i>Дядченко Ганна</i> «Я там колись зустрінуся із тілом...» (лексико-семантична парадигма <i>тіло</i> в сучасній українській поезії).....	144

МОВА І ЧАС

- Зарінова Марія* Феномен мовної особистості українського прозаїка кінця XIX – початку XX століття в історії літературної мови 157
- Мазур Наталія* Публічне українське слово у 1900–1914 роках (за матеріалами мемуарних текстів Дмитра Дорошенка) 170

ТЕРМІН І СЬОГОДЕННЯ

- Вознюк Юлія* Неосемантизми в терміносистемі інформатики 180
- Тодор Олена* Пароніми та омоніми в політологічній терміносистемі 193
- Яценко Ніна* Корупція: термін і поняття 200

МОВА ЗАСОБІВ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

- Назаренко Оксана* Квазідіалогічні конструкції в газетних заголовкових комплексах 209
- Панченко Тетяна* Розширення семантики слова *війна* в публіцистичних текстах початку XXI століття 218
- Прилико Федір* Варіативність комунікем у мультиплекційних діалогах 228
- Синиця Анастасія* Літературні джерела прецедентності.. 234

ПОСТАТІ УКРАЇНСЬКИХ МОВОЗНАВЦІВ

- Ганжа Ангеліна, Бибик Світлана* Експресія лінгвоцентризму (до ювілею Н. І. Бойко)..... 246

РЕЦЕНЗІЇ

- Сивокозова Тетяна* Історія української мови як об'єкт художнього осмислення 254

АЛФАВІТНИК ПОКАЖЧИК РУБРИК ЗБІРНИКА

- «КУЛЬТУРА СЛОВА» (1967 – 2017)**..... 263
- ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ** 266
- ВИМОГИ ДО ПУБЛІКАЦІЙ** 274

CONTENTS

«CULTURE OF THE WORD» – 50

<i>Svitlana Yermolenko</i> TIME HAS CHOSEN US... ..	9
<i>Anatolii Moisiienko</i> «CULTURE OF THE WORD» IN THE COURSE OF HALF A CENTURY.....	18
<i>Svitlana Sokolova</i> CULTURE OF LANGUAGE AND SOCIOLINGUISTICS – THE POINTS OF INTERSECTION IN MODERN UKRAINE	30
<i>Svitlana Bybyk</i> GENRE AND STYLE STEREOTYPES IN THE ANNOTATION TO THE SCIENTIFIC POPULAR COLLECTION (on the material of «Culture of the word»)	39
<i>Nataliia Mekh</i> RUBRIC «HISTORY OF CULTURE AND LITERATURE»: PERSONALITIES, EVENTS, ACCENTS.....	45
<i>Tetiana Kots</i> HISTORY OF THE STUDY OF PUBLICIST STYLE IN THE COLLECTION «CULTURE OF THE WORD».....	52
<i>Valentyna Shliakhova</i> CULTURAL AND LANGUAGE ASPECTS OF PROFESSIONAL PREPARATION OF STUDENTS NON-PHILOLOGISTS	64
<i>Mariia Zarinova</i> COLLECTION «CULTURE OF THE WORD» IN THE RECEPTION OF REVIEWERS	75

THEORY AND HISTORY OF LINGUISTIC STYLISTICS

<i>Halyna Siuta</i> RECOGNIZABILITY OF A POETIC QUOTE AS A PROBLEM OF RECEPTIVE STYLISTICS.....	81
<i>Olha Cheremaska</i> TERMS “LITERARY LANGUAGE” AND “NORMATIVITY” IN BORYS TKACHENKO’S “ESSAY OF THE UKRAINIAN STYLISTICS”	91

WORD IN FICTION

- Liubov Matsko* THE FATE AS A LINGUAL SINERGETIC
STYLISTEMA OF UKRAINIAN LANGUAGE 106
- Tetiana Betsenko* ARTISTIC SEMANTIC OF WORDS
FOR THE DESIGNATION OF DISHES IN THE POETIC
LANGUAGE OF V. HOLOBORODKO..... 115
- Nataliia Holikova* INDIVIDUAL AUTHOR'S INNOVATIONS
IN THE LANGUAGE STYLE OF PAVLO
ZAHREBELNYI 129
- Hanna Diadchenko* "THERE I MEET MY BODY SOME DAY"
(LEXICAL AND SEMANTICAL PARADIGM *BODY*
IN THE MODERN UKRAINIAN POETRY 144

LANGUAGE AND TIME

- Mariia Zarinova* THE PHENOMENON OF THE LANGUAGE
PERSONALITY OF UKRAINIAN PROSE WRITER OF
THE LATE XIX – ERLY XX CENTURIES IN THE
HISTORY OF LITERARY LANGUAGE 157
- Nataliia Mazur* PUBLIC UKRAINIAN WORD IN 1900-1914
(on materials of Memories by Dmytro Doroshenko)..... 170

TERM AND PRESENT

- Yuliia Vozniuk* NEO-SEMANTICISM IN THE TERMINOLOGY
OF COMPUTER SCIENCE 180
- Olena Todor* PARONYMS AND HOMONYMS
IN THE POLITICAL TERMINOLOGY SYSTEM..... 193
- Nina Yatsenko* CORRUPTION: TERM AND NOTION..... 200

LANGUAGE OF THE MEDIA

- Oksana Nazarenko* QUASIDIALOGICAL CONSTRUCTIONS
IN THE NEWSPAPER TITLES COMPLEXES 209
- Tetiana Panchenko* SEMANTIC BROADENING OF THE WORD
«WAR» IN JOURNALISTIC TEXTS
OF THE EARLY 21ST CENTURY 218
- Fedir Prylypko* VARIABILITY OF COMMUNICATIVE
UNITS IN ANIMATED DIALOGUES 228

<i>Anastasiia Synytsia</i> LITERARY SOURCES OF PRECEDENCE.....	234

PERSONS OF UKRAINIAN LINGUISTS

<i>Anhelina Ganzha, Svitlana Bybyk</i> EXPRESSION OF LINGUAL CENTRISM (TO THE ANNIVERSARY OF N. BOIKO).....	246

REVIEWES

<i>Tetiana Syvokozova</i> HISTORY OF THE UKRAINIAN LANGUAGE AS THE OBJECT OF ARTISTIC INTERPRETATION	254

**ALPHABETICAL INDEX OF HEADINGS OF
COLLECTION «CULTURE OF THE WORD»**

(1967 – 2017)	263
INFORMATION ABOUT AUTHORS	266
REQUIREMENTS FOR PUBLICATIONS	274